

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maaseutuelinkeinojen rahoituslakia muutettavaksi siten, että INTERREG III-yhteisöaloiteohjelman rahoitukseen liittyvät erityisjärjestelyt voitaisiin ottaa huomioon.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä tarkennuksia, muun muassa maanostolainoitusta koskevaa 21 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin tarkemmin hyväksyttävästä hankintahinnasta ja sen määräytymisperusteista.

Lain siirtymäsäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että eräiden maatilalain mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasäämisten korko muutettaisiin viitekorkosidonnaiseksi ja eräitä aikaisemman lainsäädännön mukaisiin velkasuhteisiin liittyviä vastuita täsmennettäisiin.

Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä säädösteknisiä muutoksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa (329/1999) säädetään muun muassa Euroopan yhteisön (EY) varoin rahoitettavien taivoite- ja yhteisöaloiteohjelmien sekä maaseudun kehittämisohjelmien toimeenpanosta samoin kuin vastaaviin tarkoituksiin myönnettävästä kansallisesta tuesta.

Lain 9 §:n mukaan osarahoitettavia tukia myönnettäessä lakia sovelletaan sekä kansalliseen että yhteisön tukiosuuteen. Säännöksellä varmistetaan yhteisön tukiosuuden ja kansallisen tukiosuuden yhdenmukainen käyttö. Säännös ei kuitenkaan sellaisenaan sovellu INTERREG III -yhteisöaloiteohjelmia toteutettaessa, koska niissä yhteisön tukiosuuden myöntää eri viranomainen kuin kansallisen tukiosuuden. Vaikka tavoitteena onkin mahdollisimman yhdenmukainen tukimenettely, maaseutuelinkeinojen rahoituslain soveltamista ei voida edellyttää varsinkaan silloin, kun yhteisön tukiosuuden myöntää muun maan kuin Suomen viranomainen.

Lain 21 §:n mukaan tukikelpoiselle maaseutuyritykselle voidaan myöntää maanostolainaa muun muassa pelto- ja metsäisäalueen sekä kokonaisen maatilan tai sen osan hankkimiseen. Pykälän 4 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset hyväksyttävän hankintahinnan määrittämisestä. Vaikka säännös antaa mahdollisuuden jonkin verran ohjata hintakehitystä tuetussa maanhankinnassa, se ei nykyisessä muodossaan kuitenkaan ole ollut riittävä, jotta kyseisellä tuella olisi voitu tarvittavassa määrin jarruttaa maatalousmaan hinnan nousua.

Maaseutuelinkeinojen rahoituslain siirtämäsäännöksiin on lisäksi sisällynyt säännöksiä aikaisemman lainsäädännön mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta. Näihin on kuulunut muun muassa Suomen liittymistä Euroopan unioniin (EU) koskevan sopimuksen nojalla toteutettu maatilalain (188/1977) mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten määräaikainen koron alennus.

Määräajan päätyttyä korko on nostettu 1 päivästä tammikuuta 2002 sen suuruiseksi kuin se oli ennen liittymistä. Korko korotettiin kuitenkin enintään 5,5 prosentin suuruiseksi. Lakia säädettyä arvioitiin viitekoron, jonka avulla Euroopan yhteisöjen komissio arvioi lainoihin sisältyvää tukea, laskevan enintään 5,5 prosenttiin. Viitekorko on kuitenkin laskenut arvioitua enemmän.

Lain 71 §:ssä säädetään myös ennen maaseutuelinkeinojen rahoituslain voimaan tuleamista myönnettyjä lainoja koskevien velkajärjestelyjen huomioon ottamisesta luottolaitosten ja valtion välisessä velkasuhteessa. Säännöksestä ei ilmene, miten lainansaajana olevan maaseutuyrittäjän maksukyvyttömyydestä aiheutuneen menetyksen vastuunjako otetaan tällöin huomioon.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on täsmentää lakia siten, että sen avulla voitaisiin tehokkaasti toteuttaa niitä EY:n osarahoittamia ohjelmia, joihin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla osallistutaan. Samoin tavoitteena on toteuttaa kansallisia tukijärjestelmiä siten, että maatalouden tuotantokustannukset eivät ainakaan kohoaisi.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että INTERREG III -yhteisöaloiteohjelmaa toteutettaessa maaseutuelinkeinojen rahoituslakia sovellettaisiin vain kansalliseen rahoitusosuuteen.

Valtuutusta säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lainoituskelpoisen kauppahinnan määräytymisestä täsmennettäisiin.

Maatilalain mukaisten lainojen ne korot, jotka 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen ovat olleet 5,5 prosenttia, muutettaisiin samasta ajankohdasta vaihtuvakorkoisiksi. Korkona käytettäisiin EY:n komission valtiotukiasioissa käyttämää viitekorkoa, joka 1 päivästä tammikuuta 2002 on ollut 5,06 prosenttia.

Maaseutuelinkeinojen rahoituslakia aikaisemman lainsäädännön mukaisissa velkasuhteissa täsmennettäisiin luottolaitoksen ja viljelijän välisen velkasuhteen velkajärjestelyjen vaikutuksia valtion ja luottolaitoksen väliseen velkasuhteeseen siten, että velkajärjestelyssä tehty muutos ensiksi mainitussa velkasuhteessa tehdään viimeksi mainittuun velkasuhteeseen ottaen huomioon vastuunjako ensiksi mainitussa velkasuhteessa aiheutuneista menetyksistä.

3. Esityksen vaikutukset

INTERREG III -yhteisöaloiteohjelmien toteuttaminen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on viivästynyt, koska lainsäädäntö ei nykyisin ole mahdollistanut kansallisen tukiosuuden myöntämistä siten, kuin ohjelma-asiakirjoissa on edellytetty. Ehdotettu lain muutos mahdollistaa tukijärjestelmien käynnistämisen kyseisten ohjelmien osalta. Puutteellinen lainsäädäntö on siirtänyt tarkoitukseen osoitettujen varojen käyttöä, mutta ei vaikuta niiden kokonaisuuteen koko ohjelmakautena vuosina 2000—2006.

Varsinkin pellon hinta on noussut huomattavasti maan eteläosissa vuodesta 1997 alkaen. Kun vielä vuonna 1996 pellon keskihinta koko maassa oli 17 500 markkaa, oli se vuoden 2001 alkupuolella jo 23 200 markkaa. Vielä enemmän pellon hinta on noussut maan etelä- ja länsiosissa. Varsinais-Suomessa samana aikana keskihinta on noussut 24 000 markasta 37 000 markkaan. Etenkin Etelä-Pohjanmaalla paikoitellen hinta on myös noussut vuosina 2000 ja 2001 huomattavasti, jopa yli 30 prosenttia vuodessa. Vaikka hinnan nousuun on vaikuttanut taloudessa yleisesti tapahtunut kehitys, arvioidaan kuitenkin, että kauppahinnan tukikelpoisuuden rajoittaminen vähitellen vaikuttaisi pellon hintaan. Tarkoitus on, että tukikelpoinen enimmäishinta noudattaisi pääosin alueen keskihintaa, jolloin se osa kauppahinnasta, joka ylittää keskihinnan, jäisi tuen ulkopuolella.

Maaseutuelinkeinojen rahoituslain nojalla tuettiin vuonna 2001 yhteensä noin 2 170 maatilaa ja peltolisäalueen hankintaa, joihin myönnettiin yhteensä noin 557,5 miljoonaa markkaa korkotukilainoja. Korkotukea niihin myönnettiin yhteensä noin 125 miljoonaa

markkaa.

Sellaisia maatilalain mukaisia lainoja ja valtion myyntihintasaamisia, joiden korko 1 päivänä tammikuuta 2002 korotettiin 5,5 prosenttiin, oli vuoden alussa noin 8 650 ja niiden pääoma oli yhteensä noin 117 miljoonaa euroa. Näiden lainojen koron alentaminen 5,5 prosentista 5,06 prosenttiin vähentäisi valtion korkotuloja vuonna 2002 noin 0,5 miljoonalla eurolla. Jos korkotaso säilyy vakaana, valtion tulojen vähenemä pienenee sitä mukaa kuin kyseisiä lainoja maksetaan. Jos taas viitekorko nousee, kasvaisivat valtion tulot, mutta kasvu olisi sitä pienempi, mitä myöhemmin korkotaso mahdollisesti nousee. Jos korko on koko vuoden 5,06 prosenttia vuonna 2002, lainansaajaa kohden alennus vuonna 2002 olisi keskimäärin noin 60 euroa vuodessa siten, että se vaihtelisi noin 2 eurosta 150 euroon. Joissakin harvoissa tapauksissa alennus voisi nousta aina 600 euroon saakka.

Muilta osin ehdotetulla lailla ei ole olennaisia taloudellisia vaikutuksia eikä sillä ole vaikutuksia henkilöstöön taikka organisaatioon tai ympäristöön.

4. Asian valmistelu

Lakiin ehdotetut 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 9 §:n 3 momenttia, 21 §:n 4 momenttia 32 §:n 1 momenttia, 52 §:n 2 momenttia, 60 §:ää ja 65 §:n 1 momentin 5 kohtaa koskevat muutokset sisältyivät jo hallituksen esitykseen laeiksi maaseutuelinkeinojen rahoituslain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, kolttalain sekä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta (HE 167/2001 vp), joka liittyi hallituksen esitykseen Maaseutuviraston perustamista koskeväksi lainsäädännöksi (HE 140/2001 vp). Koska kyseiset esitykset peruttiin, keskeytyi myös edellä mainittuja pykälää koskevien muutosten käsittely eduskunnassa. Ehdotetut muutokset perusteluineen on sisällytetty tähän esitykseen.

Eduskunnan antamassa vastauksessa (EV 212/2001 vp) hallituksen esitykseen (HE 207/2001 vp), joka koski maatilalain mukaisen lainojen koron korottamista, eduskunta edellytti, että hallitus reagoi viitekorossa tapahtuviin muutoksiin nopeasti antamalla

muutosten vahvistamisen jälkeen välittömästi valtion myyntihintasaamisten ja lainojen korkojen muuttamista koskevat hallituksen esitykset eduskunnalle. Ehdotus on valmisteltu eduskunnan lausuman mukaisesti.

Muilta osin ehdotetut muutokset on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Lainoja koskevista muutosehdotuksista on pyydetty lausunto seuraavilta: Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Nordea Pankki Suomi Oyj, Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta, Sampo Pankki Oyj, Oy Samlink Ab ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos siten, että kohdassa viitattaisiin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettuihin tuotteisiin. Nykyinen viittaus liitteeseen II on virheellinen.

9 §. *Yleistä.* Rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 20 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisilla yhteisöaloiteohjelmilla toteutetaan rajat ylittävää yhteistoimintaa. Kuluvalla rahastokaudella Suomi vastaa viidestä raja-alueita koskevasta INTERREG III -yhteisöaloiteohjelmasta ja osallistuu raja-alueyhteistyötä koskevalla ohjelmalohkolla (A) yhteen Ruotsin hallinnoimaan ohjelmaan. Rakennerahastojen kansallisesta hallinnoinnista annetun lain (1353/1999) 6 §:n 4 kohdan mukaan INTERREG III-yhteisöaloiteohjelmassa hallintoviranomaisena on ohjelma-asiakirjassa mainittu maakunnan liitto silloin, kun ohjelman hallintovastuu on Suomella. Toisin kuin edellisellä rahastokaudella se myös myöntää alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 3 a §:n 1 momentin nojalla Euroopan yhteisön rakennerahastoista tulevan rahoitusosuuden. Hyväksytyssä Merenkurku-MittSkandia -yhteisöaloiteohjelmassa kuitenkin hallintoviranomaisena toimii Västerbottenin lääninhallitus, joka myös myöntää EY:n rahoitusosuuden. Tämän lisäksi Suomi osallistuu INTERREG III -yhteisöaloiteohjelma ohjelmalohkossa B, joka koskee valtioiden välistä yhteistyötä, ja ohjelmalohkossa C, joka koskee alueiden välistä yhteistyötä, yhteensä kolmeen muuhun ohjelmaan, joiden hallintovastuu on Ruotsilla ja Saksalla.

INTERREG III -yhteisöaloiteohjelmaa to-

teutetaan Euroopan aluekehitysrahaston varoin. Toisin kuin tavoiteohjelmia toteutettaessa kyseistä ohjelmaa varten yhteisön varoja ei siirretä sille viranomaiselle, joka myöntää kansallisen rahoitusosuuden, vaan yhteisön osuuden myöntää hallintoviranomainen. Pykälän 1 momentin mukaan maaseutuelinkeinojen rahoituslakia sovelletaan yhteisön osaksi rahoittamiin toimenpiteisiin, ellei asiasta yhteisölainsäädännössä säädetä. Lakia sovelletaan sekä yhteisön rahoitusosuuteen että kansalliseen rahoitusosuuteen. Alueiden kehittämisestä annetun lain 3 b §:n 2 momentin mukaan Euroopan yhteisön rakennerahastoista tulevan rahoitusosuuden myöntämiseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansallisesta rahoitusosuudesta tulevasta avustuksesta säädetään, jos sanotun lain 3 a §:ssä tarkoitettu rakennerahastojen rahoitusosuus myönnetään avustuksena hankkeeseen, johon kansallinen julkinen rahoitusosuus tulee pääasiallisesti muulta valtion viranomaiselta kuin sisäasiainministeriöltä. Suomen ulkopuolella olevaa hallintoviranomaista ei voida velvoittaa noudattamaan tukiehtojen tai hallintomenettelyn osalta Suomen lainsäädäntöä. Hallintomenettelystä tullaan sopimaan sisäasiainministeriön ja Västerbottenin läänin välisin sopimuksin. Koska INTERREG III -yhteisöaloiteohjelman toimeenpano poikkeaa muiden yhteisön osarahoittamien ohjelmien toimeenpanosta, tulisi laissa todeta, että kyseistä ohjelmaa toteutettaessa maaseutuelinkeinojen rahoituslakia sovelletaan yksinomaan osarahoitettavan tuen kansalliseen rahoitusosuuteen. Tätä koskeva poikkeus ehdotetaan lisättäväksi 9 §:ään uutena 3 momenttina.

21 §. *Maanostolainoitus.* Pykälän 4 momentissa on säädetty, että maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat

määräykset hyväksyttävän hankintahinnan määrittämisestä. Pykälää on soveltamiskäytännössä tulkittu niin, ettei se anna mahdollisuutta asettaa markkamääräisiä rajoja hyväksyttävälle hankintahinnalle maanostoissa. Ongelmaksi on viime vuosina tullut maan hinnan lähteminen nousuun. Erityisesti nuorten viljelijöiden on vaikea kehittää tilaansa, jos maatalousmaan hinta nousee liian korkeaksi taloudellisesti kannattavaa tuotantoa ajatellen. Rajoitusten asettaminen on siten entistä tärkeämpää, jotta maan hinnannousua voitaisiin omalta osaltaan hillitä ja estää se, että valtion tukitoimenpiteet kohdistuisivat ylihintaisiin maakauppoihin. Tämän vuoksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin sekä hyväksyttävästä hankintahinnasta että sen määrityisperusteista. Jotta lainoituksella voitaisiin puuttua maan hintakehitykseen, tulisi maanostolainoituksessa olla mahdollista asettaa enimmäishinta, jota lainalla voidaan tukea. Enimmäishinta voitaisiin eriyttää alueittain. Myös Eduskunta on kiinnittänyt huomiota asiaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamista koskevaan eduskunnan vastaukseen (EV 97/1999 vp) sisältyvässä lausumassa. Lausumassa on edellytetty, että luodaan menettely, jolla voidaan riittävän tehokkaasti vaikuttaa maan hintakehitykseen maatalousmaan osalta maanostoa lainoitettaessa.

32 §. *Valtiontakaus*. Pykälän 1 momentissa säädetään valtiontakauksen myöntämisen edellytyksistä. Pykälässä on myös säännös siitä, paljonko takausluottojen pääomaa saa olla samanaikaisesti takaisin maksamatta. Mainittu takausluottojen enimmäispääomaa koskeva 500 miljoonan markan määrä ehdotetaan muunnettavaksi yhtenäisvaluutta euron 1 päivänä tammikuuta 2002 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi 80 miljoonan euron määräksi. Muunnosta johtuvalla myöntövaltuuden vähäisellä alenemisella ei ole käytännön merkitystä. Perustuslain 80 §:n mukaisesti ehdotetaan, että yksityiskohtaiset säännökset takaukseen sisältyvästä tuesta annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksen sijasta valtioneuvoston asetuksella.

52 §. *Takaisin maksettavan määrän korko ja viivästyskorko*. Pykälän 2 momenttia ehdo-

tetaan täsmennettäväksi siten, että korko voitaisiin jättää perimättä, ellei yhteisöläinsäädännöstä muuta johdu.

60 §. *Muutoksenhakumenettely*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus 59 §:ään poistettaisiin, koska kyseinen säännös on kumottu maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetulla lailla (44/2000).

65 §. *Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö*. Pykälän 1 momentin 5 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttäminen erityisestä syystä rajoittuisi vain maaseutuelinkeinojen rahoituslain 10 §:n 1 momentin 5 kohdan ja Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osarahoittamiin avustuksiin ja valtionlainoihin ja 13 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin, sillä sanotun 16, 17, 21 ja 22 §:ssä tarkoittamat avustukset ja lainat kuuluvat nimenomaan maatilatalouden kehittämisrahastosta rahoitettavaksi tarkoitettuihin tukimuotoihin. Ehdotettu muutos on vain tekninen, eikä sillä ole merkitystä pykälän asiasisältöön.

69 §. *Maatilalain mukaisten saamisten ja lainojen korot*. Liittyessään EU:iin Suomi sai mahdollisuuden myöntää kansallisin varoin tukea taloudellisissa vaikeuksissa oleville maataloille. Osana näitä toimenpiteitä alennettiin niiden maatilalain mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten korot neljään prosenttiin, jotka liittymisen aikaan olivat yli neljä prosenttia. EY:n komissio edellytti kuitenkin, että koron alennus jää voimaan vain liittymissopimuksen mukaiseksi siirtymäajaksi eli vuoden 2001 loppuun.

Korot on pääosin palautettu 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen sen suuruisiksi, kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 1994. Koska korkotaso tuolloin oli kuitenkin huomattavasti korkeampi kuin se on nykyisin, korkoja ei palautettu entiselleen, jos aikaisempi korko oli suurempi kuin 5,5 prosenttia, vaan 5,5 prosentiksi. Enimmäiskoron määrä perustui arvioon, että sanotun suuruisen korkoon ei enää sisälly valtiontukea, kun sitä verrataan EY:n komission vahvistamaan viitekorkoon sellaisena kuin koron arvioitiin olevan vuoden 2002 alussa. Maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamista koskeneeseen hallituksen esitykseen (HE 207/2001

vp) antamassaan vastauksessa (EV 212/2001 vp) eduskunta edellytti, että hallitus reagoi nopeasti viitekoron muutoksiin.

Viitekorko on nyt 5,06 prosenttia. Se on laskenut nopeammin kuin edellä tarkoitettua hallituksen esitystä valmisteltaessa arvioitiin. Jotta välttyttäisiin jatkuvilta lainmuutoksilta, olisi tarkoituksenmukaista sitoa suoraan viitekorkoon niiden maatilalain mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten korot, jotka olivat 31 päivänä joulukuuta 1994 yli 5 prosenttia ja jotka korotettiin 1 päivästä tammikuuta 4 prosentista 5,5 prosenttiin. Näiden lainojen ja myyntihintasaamisten korko muuttuisi, kun viitekorko muuttuu. Korko ei kuitenkaan nousisi yli sen koron, mikä lainalla tai myyntihintasaamisella oli 31 päivänä joulukuuta 1994.

71 §. *Aikaisemman lainsäädännön mukaisen lainojen valtionvastuu ja rahaliike.* Pykälän 1 momentin mukaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyjen valtionlainojen valtionvastuun osalta noudatetaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Pykälän 2 momentin mukaan aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyihin lainoihin kuitenkin sovelletaan 31 §:ää, jossa säädetään valtion ja luottolaitoksen välisistä velkakirjoista ja rahaliikkeestä. Sanotun 31 §:n 2 momentin mukaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisessa vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, yrityksen saneerausesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä sekä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä tehdyt muutokset valtionlainaan tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Maaseutuelinkeinolakia (1295/1990) muutettiin vuonna 1991 siten, että valtio otti ensisijaisen vastuun maatilatalouden kehittämisrahastosta myönnettyistä valtionlainoista aiheutuvista mahdollisista menetyksistä. Lain 27 §:n 1 momentin mukaan valtio on vastuussa luottolaitokselle sanotun lain nojalla myönnettyjen valtionlainojen pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin, kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta

olevia lyhennyksiä ja korkoja. Pykälän 2 momentin mukaan hyvitys voidaan jättää suorittamatta tai sen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu maaseutuelinkeinolakia taikka sen nojalla annettuja määräyksiä. Pykälän 4 momentissa valtionvastuun voimassaololta edellytetään, että luottolaitos huolehtii lainasta ja sen vakuuksista sanotun lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lain 59 §:ään sisältyy vastaavat säännökset ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen valtionvastuusta. Niiden valtionvastuu rajoittuu kuitenkin 80 prosenttiin menetyksistä.

Tarkoitus ei ole ollut, että edellä tarkoitettujen aikaisemman lainsäädännön mukaisen lainojen vastuita muutettaisiin huolimatta siitä, että niiden hoitamiseen sovelletaankin maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisia täsmällisempiä menettelysäännöksiä. Tämän vuoksi 71 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, ettei se, mitä 31 §:n 2 momentissa säädetään, kuitenkaan vaikuta valtion ja luottolaitoksen väliseen vastuun jakautumiseen viljelijän maksukyvyttömyydestä aiheutuvista menetyksistä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Muutokset maaseutuelinkeinojen rahoituslakiin edellyttävät, että niitä asetuksia, jotka annetaan tämän lain nojalla, muutetaan vastaavilta osin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin maanhankintaa lainoittaessa tukikelpoisesta hankintahinnan enimmäismäärästä eri työvoima- ja elinkeinokeskusten alueella.

3. Voimaantulo

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan niin pian kuin laki on hyväksytty ja vahvistettu.

Lain 69 § a §:n 1 momenttia sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2002.

4. Säättämisyjärjestys

Olemassa olevien lainojen korkojen muut-

tamista koskeva vastaava ehdotus on sisällynyt hallituksen esitykseen laiksi maa-seutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta (HE 207/2001 vp), josta perustuslakivaliokunta on antamassaan lausunnossa (PeVL 55/2001 vp) todennut, että perustuslakivaliokunnan samankaltaisesta asiasta aikaisemmin antaman lausunnon (PeVL 2/1991 vp) ja sen jälkeisen lainsäädäntökäytännön perusteella ehdotus lakiin perustuvien korkojen lailla toteutettavasta nostamisesta ei ole ongelmallinen perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvattun omaisuuden suojan kannalta. Korkojen nostaminen yleistä korkotasoa vastaavalle tasolle valiokunnan mukaan ei muodostu velallisille kohtuuttomaksi. Lausunnossa on viitattu aikaisempiin valiokunnan lausuntoihin kuten lausuntoon (PeVL 34/1998 vp , s. 2/I).

Lausunnon mukaan ehdotuksen ei voida muutoinkaan katsoa loukkaavan velallisten luottamuksen suojaa tai oikeutettuja odotuksia. Lausunnon mukaan lakiehdotus voitiin käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, koska voitiin katsoa, että lakiehdotuksilla ei puututa perustuslailla suojattuihin seikkoihin.

Viitekoron soveltamista koskevaa säännöstä sovellettaisiin takautuvasti jo 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen. Takautuva soveltaminen on kuitenkin velalliselle edullisempää kuin soveltaminen voimaantulopäivästä

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 21 §:n 4 momentti, 32 §:n 1 momentti, 52 §:n 2 momentti, 60 §, 65 §:n 1 momentin 5 kohta, 69 a §:n 1 momentti sekä 71 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 32 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 44/2000 ja 69 a §:n 1 momentti laissa (1387/2001), sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 44/2000, uusi 3 momentti seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *maataloustuotteiden jalostuksella ja markkinoinnilla* Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden jalostusta tai markkinoille saattamista;

9 §

Yleistä

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, rakennerahastojen yleisasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja yhteisöaloiteohjelmia tuettaessa sovelletaan tätä lakia kuitenkin vain kansalliseen rahoitusosuuteen.

21 §

Maanostolainoitus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävästä hankintahinnasta ja sen määräytymisperusteista.

32 §

Valtiontakaus

Maa- ja metsätalousministeriö tai työvoima- ja elinkeinokeskus maa- ja metsätalousministeriön valtuuttamana voi valtion puolesta antaa takauksen maaseutuyritykselle ja muulle tämän lain mukaan tukikelpoiselle yhteisölle käyttöomaisuutta ja käyttöpääomaa varten myönnettyjen normaaliehtoisten sekä korkotukilainojen pääoman, koron ja luottoehtojen mukaisten muiden maksusuori-

tusten vakuudeksi. Takausluottojen pääomaa saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta enintään 80 miljoonan euron määrä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin takaukseen sisältyy tukea ja miten sen määrä lasketaan. Lainansaajan on maksettava valtiontakauksesta maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettava takausmaksu. Luottolaitos huolehtii maksun tilittämisestä valtiolle. Maksun suuruudesta ja sen perimisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö voi säätää asetuksella tarkempia määräyksiä menettelystä takausmaksua perittäessä.

52 §

Takaisin maksettavan määrän korko ja viivästyskorko

Maa- ja metsätalousministeriö voi erityisesti syystä päättää, että 1 momentissa tarkoitettu korko jätetään osaksi tai kokonaan perimättä, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta johdu.

60 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan 58 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa toimittaa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valitukselta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä on edellä säädetty, käyttää:

5) 16, 17, 21 ja 22 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin ja valtionlainoihin sekä erityisesti syystä 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osarahoittamiin avustuksiin ja valtionlainoihin ja 13 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin;

69 a §

Maatilalain mukaisten saamisten ja lainojen korot

Sen estämättä, mitä 69 §:n 2 momentissa säädetään ja poiketen maaseutuelinkeinolain 59 a §:n 4 momentin säännöksistä, korotetaan maatilalain (188/1977) nojalla syntyneen valtion myyntihintasaamisesta ja sanotun lain nojalla myönnetystä lainasta perittävä vuotuinen korko 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen sen suuruiseksi kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 1994, kuitenkin enintään sen koron, jäljempänä *viitekorko*, suuruiseksi, jota Euroopan yhteisö komissio käyttää arvioidessaan, sisältyykö julkisen yhteisön myöntämään lainaan valtiontukea. Korko, joka on korotettu viitekoron suuruiseksi, muuttuu jäljellä olevana laina-aikana samalla tavalla kuin viitekorko. Korko ei kuitenkaan viitekoron muutoksen johdosta nouse suuremmaksi kuin mitä se oli 31 päivänä joulukuuta 1994. Maa- ja metsätalousministeriön on ilmoitettava Suomen Säädoskokoelmassa sanottujen lainojen koron muuttumisesta mahdollisimman pian komission ilmoittettua koron muutoksesta.

71 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen valtionvastuu ja rahaliike

Tämän lain 31 §:ää sovelletaan myös aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyihin lainoihin. Mitä pykälän 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan vaikuta valtion ja luottolaitoksen väliseen vastuun jakautumiseen menetyksestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
Tämän lain 69 a §:n 1 momenttia sovelle-
kuuta 200 . taan 1 päivästä tammikuuta 2002.

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Sinikka Mönkäre*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 21 §:n 4 momentti, 32 §:n 1 momentti, 52 §:n 2 momentti, 60 §, 65 §:n 1 momentin 5 kohta, 69 a §:n 1 momentti sekä 71 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 32 §:n 1 momentti, 65 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 44/2000 ja 69 a §:n 1 momentti laissa (1387/2001), sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 44/2000, uusi 3 momentti seuraavasti

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) maataloustuotteiden jalostuksella ja markkinoinnilla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä II tarkoitettujen tuotteiden jalostusta tai markkinoille saatamista;

5) maataloustuotteiden jalostuksella ja markkinoinnilla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden jalostusta tai markkinoille saatamista;

9 §

Yleistä

(Uusi)

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, rakennerahastojen yleisasetuksen 20 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja yhteisaloiteohjelmia tuettaessa sovelletaan tätä lakia kuitenkin vain kansalliseen rahoitusosuuteen.

Maanostolainoitus

Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset hyväksyttävän hankintahinnan määrittämisestä.

32 §

Valtiontakaus

Maa- ja metsätalousministeriö, tai työvoima- ja elinkeinokeskus maa- ja metsätalousministeriön valtuuttamana, voi valtion puolesta antaa takauksen maaseutuyritykselle ja muulle tämän lain mukaan tukikepoiselle yhteisölle käyttöomaisuutta ja käyttöpääomaa varten myönnettyjen normaali- liehtoisten sekä korkotukilainojen pääoman, koron ja luottoehtojen mukaisten muiden maksusuoritusten vakuudeksi. Takausluottojen pääomaa saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta enintään 500 miljoonan markan määrä. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä säädetään, milloin takaukseen sisältyy tukea ja miten sen määrä lasketaan. Lainansaajan on maksettava valtiontakauksesta maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettava takausmaksu. Luottolaitos huolehtii maksun tilittämisestä valtiolle. Maksun suuruudesta ja sen perimisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö voi säätää asetuksella tarkempia määräyksiä menettelystä takausmaksua perittäessä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävästä hankintahinnasta ja sen määrittämisperusteista.

32 §

Valtiontakaus

Maa- ja metsätalousministeriö, tai työvoima- ja elinkeinokeskus maa- ja metsätalousministeriön valtuuttamana, voi valtion puolesta antaa takauksen maaseutuyritykselle ja muulle tämän lain mukaan tukikepoiselle yhteisölle käyttöomaisuutta ja käyttöpääomaa varten myönnettyjen normaali- liehtoisten sekä korkotukilainojen pääoman, koron ja luottoehtojen mukaisten muiden maksusuoritusten vakuudeksi. Takausluottojen pääomaa saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta enintään 80 miljoonan euron määrä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin takaukseen sisältyy tukea ja miten sen määrä lasketaan. Lainansaajan on maksettava valtiontakauksesta maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettava takausmaksu. Luottolaitos huolehtii maksun tilittämisestä valtiolle. Maksun suuruudesta ja sen perimisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö voi säätää asetuksella tarkempia määräyksiä menettelystä takausmaksua perittäessä.

Takaisin maksettavan määrän korko ja viivästyskorko

Maa- ja metsätalousministeriö voi erityisesti syystä päättää, että 1 momentissa tarkoitettu korko jätetään osaksi tai kokonaan perimättä.

Maa- ja metsätalousministeriö voi erityisesti syystä päättää, että 1 momentissa tarkoitettu korko jätetään osaksi tai kokonaan perimättä, *jollei Euroopan yhteisön lain-säädännöstä muuta johdu.*

60 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan toimittaa 58 ja 59 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä on edellä säädetty, käyttää:

5) erityisestä syystä tämän lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osarahoittamiin avustuksiin ja valtionlainoihin, 13 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin sekä 16, 17, 21 ja 22 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin ja valtionlainoihin;

69 a §

Maatilalain mukaisten saamisten ja lainojen korot

Sen estämättä, mitä 69 §:n 2 momentissa säädetään ja poiketen maaseutuelinkeinolain 59 a §:n 4 momentin säännöksistä, korotetaan maatilalain (188/1977) nojalla syntyneen valtion myyntihintasaamisesta ja sanotun lain nojalla myönnetystä lainasta perittävä vuotuinen korko 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen sen suuruiseksi kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 1994, kuitenkin enintään 5,5 prosentiksi.

60 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan 58 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa toimittaa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä on edellä säädetty, käyttää:

5) 16, 17, 21 ja 22 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin ja valtionlainoihin sekä erityisestä syystä 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osarahoittamiin avustuksiin ja valtionlainoihin ja 13 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin;

69 a §

Maatilalain mukaisten saamisten ja lainojen korot

Sen estämättä, mitä 69 §:n 2 momentissa säädetään ja poiketen maaseutuelinkeinolain 59 a §:n 4 momentin säännöksistä, korotetaan maatilalain (188/1977) nojalla syntyneen valtion myyntihintasaamisesta ja sanotun lain nojalla myönnetystä lainasta perittävä vuotuinen korko 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen sen suuruiseksi kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 1994, kuitenkin enintään sen koron, jäljempänä viitekorko, suuruiseksi, jota Euroopan yhteisö komissio käyttää arvioidessaan, sisältykö julkisen

yhteisön myöntämään lainaan valtiontukea. Korko, joka on korotettu viitekoron suuruiseksi, muuttuu jäljellä olevana laina-aikana samalla tavalla kuin viitekorko. Korko ei kuitenkaan viitekoron muutoksen johdosta nouse suuremmaksi kuin mitä se oli 31 päivänä joulukuuta 1994. Maa- ja metsätalousministeriön on ilmoitettava Suomen Säädöskokoelmassa sanottujen lainojen koron muuttumisesta mahdollisimman pian komission ilmoitettua koron muutoksesta.

71 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten saamisten ja lainojen korot

Tämän lain 31 §:ää sovelletaan myös aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyihin lainoihin.

Tämän lain 31 §:ää sovelletaan myös aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyihin lainoihin. Mitä pykälän 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan vaikuta valtion ja luottolaitoksen väliseen vastuun jakautumiseen menetyksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain 69 a §:n 1 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2002